

Datum van inontvangstneming : 17/05/2024

Zaak C-212/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

19 maart 2024

Verwijzende rechter:

Corte d'appello di Firenze (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

8 januari 2024

Verzoekende partij:

L.T. s.s.

Verwerende partij:

Istituto nazionale della previdenza sociale (Italië)

**De CORTE D'APPELLO DI FIRENZE (rechter in tweede aanleg Florence,
Italië)**

Kamer arbeidszaken

[OMISSIS]

in zaak [OMISSIS] aanhangig gemaakt door **L.T. s.s.** [OMISSIS]

verzoekende partij in de terugverwezen zaak

tegen

ISTITUTO NAZIONALE DELLA PREVIDENZA SOCIALE – INPS
[OMISSIS]

verwerende partij in de terugverwezen zaak

betreffende: prejudiciële verwijzing naar aanleiding van beslissing nr. [OMISSIS]
van de Corte di cassazione - Sezione Lavoro (hoogste rechter in burgerlijke en
strafzaken - Kamer arbeidszaken, Italië) van 27 april 2022.

[OMISSIS] geeft de navolgende

BESLISSING HOUDENDE EEN VERZOEK AAN HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING INZAKE DE UITLEGGING VAN HET UNIERECHT (ARTIKEL 267 VWEU)

**HET TER BEOORDELING AAN DE CORTE D’APPELLO DI FIRENZE
VOORGELEGDE GESCHIL**

- 1 De procedure betreft het door L.T. s.s. ingediende bezwaar tegen navorderingsaanslag nr. [OMISSIS] van het INPS (nationaal instituut voor sociale voorzieningen) van december 2013 waarbij haar werd gelast het verschil in bijdragen en de civielrechtelijke sancties te betalen met betrekking tot landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd die in het eerste kwartaal van 2007 bij haar in dienst waren, voor wie zij de bijdragen had berekend op basis van de daadwerkelijk gewerkte uren en niet op basis van de in de CCNL (nationale collectieve arbeidsovereenkomst; hierna: „cao”) vastgestelde dagelijkse arbeidstijd van 6,5 uur.
- 2 De Corte d’appello di Firenze - Sezione Lavoro, [OMISSIS] heeft bij de herziening van het vonnis van de Tribunale di Grosseto (rechter in eerste aanleg Grosseto, Italië) het bezwaar afgewezen en de vordering waarop de navorderingsaanslag betrekking had, gegrond verklaard, op grond dat de beloning van landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd moest worden gekoppeld aan een werkdag van 6,5 uur en niet aan de daadwerkelijk gewerkte uren.
- 3 De Corte di cassazione - Sezione Lavoro, [OMISSIS] heeft de zaak terugverwezen naar de Corte d’appello di Firenze – Sezione lavoro en daarbij het volgende rechtsbeginsel vastgesteld: *„Bij de berekening van de door de werkgever in de landbouw verschuldigde socialezekerheidsbijdragen over de vergoedingen die zijn betaald aan landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd worden, overeenkomstig artikel 1, lid 1, van decreto legge (voorlopig wetsbesluit) nr. 338/1989 [OMISSIS] juncto artikel 40 van de cao van 6 juli 2006, uitsluitend de daadwerkelijk gewerkte uren in aanmerking genomen, tenzij in concreto blijkt dat de werkgever de werknemer bij onderbrekingen wegens overmacht heeft gelast op het bedrijf ter beschikking te blijven”*.

Kort samengevat luidt het oordeel van de Corte di cassazione als volgt:

- artikel 30, lid 1, van de cao van 6 juli 2006 voor arbeiders in de landbouw en de bloementeel, dat bepaalt dat *„de arbeidstijd is vastgesteld op 39 uur per week, gelijk aan 6,5 uur per dag”*, stelt slechts de maximumgrens aan de normale wekelijkse en dagelijkse arbeidstijd vast, maar zegt niets over de minimale arbeidstijd;

- artikel 40 van die cao geeft, door in lid 1 te bepalen dat „*arbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd recht hebben op betaling voor het aantal daadwerkelijk op een dag gewerkte uren*”, een regel die in logisch opzicht onverenigbaar is met de begrippen wekelijkse en dagelijkse arbeidstijd, aangezien de verschuldigde beloning is losgekoppeld van de verwijzing naar een vooraf vastgestelde en in algemene en abstracte bewoordingen bepaalbare arbeidstijd;
  - deze bepaling, die is ingegeven door de specifieke kenmerken van arbeid in de landbouw voor bepaalde tijd, is volledig in overeenstemming met de regel van artikel 16, lid 1, onder g), van decreto legislativo (wetsbesluit) nr. 66/2003, waarin ter uitvoering van de richtlijnen 93/104/EG en 2000/34/EG is bepaald dat de regeling inzake de normale wekelijkse arbeidstijd niet van toepassing is op landarbeiders met een overeenkomst voor bepaalde tijd;
  - [OMISSIS] [*verdere overwegingen die niet relevant zijn voor de prejudiciële vraag*]
  - artikel 1, lid 1, van decreto legge nr. 338 van 1989 [OMISSIS] bepaalt, ter zake van bijdragen, dat de beloning die als grondslag moet worden genomen voor de berekening van socialezekerheidsbijdragen niet lager mag zijn dan de beloning die is vastgesteld in wetten, regelgeving, door de meest representatieve vakbonden op nationaal niveau gesloten collectieve arbeidsovereenkomsten, of in collectieve of individuele overeenkomsten (en volgens de collectieve arbeidsovereenkomst wordt de voor landarbeiders met een arbeidsovereenkomst verschuldigde beloning bepaald op basis van de gewerkte uren);
  - met betrekking tot de berekening van de bijdragen over de werkelijk gewerkte uren kan geen andere conclusie worden getrokken „*in het licht van de in het bestreden arrest aangehaalde communautaire rechtspraak ter zake van het in clause 4 van richtlijn 99/70/EG neergelegde verbod van [OMISSIS] discriminatie van werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, aangezien [...] dit verbod betrekking heeft op de arbeidsverhouding tussen partijen en hooguit kan rechtvaardigen dat de werknemer een hoger bedrag vordert dan hem in concreto is betaald, maar zeker niet dat het socialezekerheidsorgaan andere, hogere socialezekerheidsbijdragen vordert, aangezien socialezekerheidskwesties buiten de werkingssfeer van het Unierecht vallen*”.
- 4 L.T. heeft de procedure hervat en op grond van het door de Corte di cassazione geformuleerde rechtsbeginsel verzocht om nietigverklaring van de navorderingaanslag waartegen bezwaar is ingediend, aangezien zij voor de landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd reeds de bijdrage had betaald, die zij had berekend op basis van de daadwerkelijk gewerkte uren.

- 5 Het INPS, dat bij de verwijzende rechter verweer heeft gevoerd, heeft de vraag opgeworpen of het door de Corte di cassazione geformuleerde rechtsbeginsel in overeenstemming is met het discriminatieverbod van clausule 4 van richtlijn 1999/70/EG betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, waarvan punt 1 luidt als volgt: *„Met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden worden werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd louter op grond van het feit dat zij voor bepaalde tijd werken, niet minder gunstig behandeld dan vergelijkbare werknemers in vaste dienst, tenzij het verschil in behandeling om objectieve redenen gerechtvaardigd is.”*

Het INPS betoogt dat de opvatting dat de bijdragen voor landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd moeten worden betaald over de beloning die is berekend op basis van de daadwerkelijk gewerkte uren (zoals bepaald in artikel 40 van de cao) en niet op basis van de arbeidstijd van 6,5 uur per dag zoals het geval is bij landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd (zoals bepaald in artikel 30 van de cao), ongeacht het aantal gewerkte uren, terwijl zij dezelfde taken uitvoeren, ertoe leidt dat landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd op het gebied van sociale zekerheid minder gunstig worden behandeld wat betreft zowel de door de werkgever verschuldigde bijdragen als de door het INPS toegekende sociale uitkeringen, die, aangezien zij afhangen van de bijdragen, waarschijnlijk lager zullen zijn dan de uitkeringen die landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd zullen ontvangen.

Daar komt nog bij dat als het non-discriminatiebeginsel dient om te waarborgen dat het gebruik van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd de positie van de betrokken werknemer niet schaadt door hem in een slechtere situatie te plaatsen dan die van een werknemer in vaste dienst, de in clausule 4 genoemde term *„arbeidsvoorwaarden”* niet moet worden opgevat in restrictieve zin, beperkt tot uitsluitend de behandeling door de werkgever, maar in ruimere zin, zodat daaronder alle rechtsgevolgen vallen die van invloed zijn op de materiële rechtspositie van de werknemer en de werkgever, dus ook de socialezekerheidspositie wat betreft zowel de hoogte van de bijdragen als de daaraan gekoppelde hoogte van de socialezekerheidsuitkeringen, tijdens de betrekking of na de beëindiging ervan.

Het INPS heeft de verwijzende rechter daarom verzocht om de behandeling van de zaak te schorsen en het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

[OMISSIS] [*vragen die vergelijkbaar zijn met de prejudiciële vragen van de verwijzende rechter*]

Ten gronde heeft het INPS verzocht om nadat het Hof een prejudiciële beslissing zal hebben gegeven, het beroep rechtens en feitelijk ongegrond te verklaren.

- 6 Bij latere memories die zijn ingediend op 30 juni 2023 heeft verzoekster verzocht om afwijzing van het verzoek om een prejudiciële beslissing [OMISSIS]
- [OMISSIS] omdat verplichte socialezekerheidsbijdragen niet binnen de objectieve werkingssfeer van richtlijn 1999/70/EG vallen en omdat de richtlijn geen horizontale, maar enkel verticale werking heeft en dus niet kan worden ingeroepen in betrekkingen tussen het INPS en de werkgever;
  - [OMISSIS] [*overwegingen van nationaal procesrecht*]
- [OMISSIS] [*interne procedure*]

MOTIVERING VAN DE BESLISSING

- 7 De verwijzende rechter, die over de prejudiciële verwijzing moet beslissen, is volgens het nationale recht verplicht om de uitspraak van de Corte di cassazione in acht te nemen, aangezien in artikel 384 c.p.c. (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) uitdrukkelijk is bepaald dat de verwijzende rechter de door de Corte di cassazione geformuleerde rechtsbeginselen moet toepassen en zich in ieder geval moet voegen naar de uitspraken van deze rechter (laatstelijk Corte di cassazione nr. 27155/2017 over de bindende werking van door de cassatierechter geformuleerde rechtsbeginselen).
- 8 Het voorwerp van het geding betreft in dit stadium van de procedure dus de toepassing op de concrete zaak van de regel dat de werkgever, verzoekster in de onderhavige zaak, verplicht was om voor landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd bijdragen te betalen over de daadwerkelijk gewerkte uren.
- 9 De toepasselijke nationale bepalingen zijn artikel 40 van de cao van 6 juli 2006 voor arbeiders in de landbouw en de bloementeel, waarin is bepaald dat „*arbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd recht hebben op betaling van het aantal uren dat zij op een dag daadwerkelijk hebben gewerkt*”, zoals uitgelegd door de Corte di cassazione, en artikel 1, lid 1, van decreto legge nr. 338 van 1989 [OMISSIS] dat de hoogte van de bijdragen koppelt aan de beloning, op grond van de regel dat de beloning die als grondslag moet worden genomen voor de berekening van socialezekerheidsbijdragen, niet lager mag zijn dan de beloning die is vastgesteld in wetten, regelgeving, door de meest representatieve vakbonden op nationaal niveau gesloten collectieve arbeidsovereenkomsten, of in collectieve of individuele overeenkomsten indien dat resulteert een hogere beloning dan het in de collectieve arbeidsovereenkomst vastgestelde bedrag. Op grond van deze bepaling en overeenkomstig het door de Corte di cassazione geformuleerde rechtsbeginsel zou de bijdrage in het geval van landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd moeten worden betaald over de daadwerkelijk gewerkte uren, omdat de arbeiders volgens de cao alleen voor deze uren recht op loon hebben.

Voorts wijst de verwijzende rechter erop dat artikel 30 van die cao voor arbeiders met een overeenkomst voor onbepaalde tijd daarentegen bepaalt dat „*de arbeidstijd is vastgesteld op 39 uur per week, gelijk aan 6,5 uur per dag*”, zodat de werkgever in elk geval, ook indien hij de prestatie niet vraagt, en behalve in gevallen van werkonderbreking wegens overmacht, verplicht is om de arbeider voor die uren loon te betalen en daarover bijdragen af te dragen.

- 10 De verwijzende rechter vraagt zich af of het door de Corte di cassazione bevestigde rechtsbeginsel in overeenstemming is met het Unierecht, met name met clause 4 van richtlijn 1999/70/EG inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, en volgens hem is voldaan aan de voorwaarden voor een prejudiciële verwijzing naar het Hof van Justitie, zoals het INPS heeft verzocht.

Ontvankelijkheid van het verzoek om een prejudiciële beslissing volgens het nationale recht

- 11 [OMISSIS]
- 12 [OMISSIS]
- 13 [OMISSIS] *[nationale en communautaire rechtspraak op grond waarvan het verzoek om een prejudiciële beslissing ontvankelijk is]*

Toepasselijkheid van het Unierecht op de onderhavige zaak

- 14 Wat het materiële recht betreft, is de verwijzende rechter voorts van oordeel dat in casu het Unierecht van toepassing is met betrekking tot het non-discriminatiebeginsel dat is vervat in clause 4 van richtlijn 1999/70/EG betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, waarvan punt 1 als volgt luidt: „*Met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden worden werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd louter op grond van het feit dat zij voor bepaalde tijd werken, niet minder gunstig behandeld dan vergelijkbare werknemers in vaste dienst, tenzij het verschil in behandeling om objectieve redenen gerechtvaardigd is.*”
- 15 In de eerste plaats is in deze zaak het begrip „*arbeidsvoorwaarden*” in het geding, een begrip dat niet restrictief maar ruim moet worden opgevat en moet worden geacht alle voordelen te omvatten die de werkgever uit hoofde van de arbeidsverhouding aan de werknemer toekent, en dus ook betrekking heeft op de hoogte van de beloning [arresten van 13 september 2007, ██████████ (C-307/05); 12 december 2013, ██████████ (C-361/12), en 15 april 2008, Impact (C-268/06)].

Volgens het arrest ██████████ „*valt [...] binnen de werkingssfeer van artikel 137, lid 1, sub b, EG, en dus ook van richtlijn 1999/70 en de op basis daarvan vastgestelde raamovereenkomst, de vraag of op grond van het in clause 4, punt 1, van die raamovereenkomst neergelegde non-*

discriminatiebeginsel een van de beloningsbestanddelen als arbeidsvoorwaarde in gelijke mate moet worden toegekend aan een werknemer met een overeenkomst voor bepaalde tijd als aan een werknemer met een overeenkomst voor onbepaalde tijd” (punt 47). Het begrip gelijke „*arbeidsvoorwaarden*” moet bijgevolg aldus worden uitgelegd dat het de beloning omvat, waarvan de hoogte zonder meer door het nationale recht wordt geregeld, maar die niet op verschillende wijze mag worden vastgesteld ten nadele van werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd louter op grond van het feit dat zij voor bepaalde tijd werken, tenzij het verschil in behandeling om objectieve redenen gerechtvaardigd is.

- 16 In de onderhavige zaak staat namelijk, ten eerste, de rechtstreeks de aan landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd verschuldigde beloning ter discussie, aangezien de bijdragen, te weten de door het INPS gevorderde betaling, naar nationaal recht verschuldigd zijn over de gehele aan de werknemers verschuldigde beloning.
- 17 Ten tweede wordt vervolgens gesteld dat het begrip „*arbeidsvoorwaarden*” ook de door het INPS gevorderde bijdragen omvat, aangezien deze bijdragen dienen voor de betaling van socialezekerheidsuitkeringen die op grond van bedrijfspensioenregelingen worden verstrekt, dat wil zeggen, uitkeringen die dus ook onder het [Unierechtelijke] begrip beloning vallen (zie de arresten van het Hof van 17 mei 1990, ██████ (C-262/88); 13 november 2008, Commissie/Italië (46-07), en 15 april 2008, Impact (C-268-06), waarin is geoordeeld dat onder dit begrip „*de pensioenen [vallen] die worden bepaald door een arbeidsverhouding tussen een werknemer en een werkgever, maar niet de wettelijke pensioenen van de sociale zekerheid, die niet zozeer worden bepaald door een arbeidsverhouding als wel door overwegingen van sociaal beleid.*”).
- 18 Volgens richtlijn 2006/54 worden onder „*ondernemings- of sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid*” namelijk verstaan de regelingen die bescherming bieden tegen ziekte, invaliditeit, ouderdom, arbeidsongevallen, beroepsziekten en werkloosheid die niet vallen onder richtlijn 79/7/EEG (betreffende algemene regelingen op het gebied van de sociale zekerheid) en tot doel hebben „*aan de werknemers of zelfstandigen uit een onderneming, een groep ondernemingen, een tak van de economie of één of meer bedrijfstakken omvattende sector, prestaties te verstrekken in aanvulling op de prestaties uit hoofde van de wettelijke regelingen op het gebied van de sociale zekerheid of in de plaats daarvan, ongeacht of aansluiting bij deze regelingen verplicht is of vrijwillig*”.

Dit Unierechter heeft dit begrip consequent heeft toegepast, waaruit kan worden afgeleid dat het onderscheid tussen ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid en de algemene socialezekerheidsregeling niet bestaat in de vraag of de bescherming al dan niet dient als sociale zekerheid, of de aard van de risico's waarvoor bescherming wordt geboden, maar veeleer het soort begunstigden en de rechtvaardigingsgrond van de betrekking: de beheerders van de socialezekerheidsstelsels verstrekken uitkeringen aan alle mensen, op basis van de wet en volgens criteria van solidariteit en ondersteuning van de zwakkere

categorieën, terwijl ondernemings- of sectoriële regelingen, ter aanvulling of vervanging van de uitkeringen die worden verstrekt op grond van de wettelijke socialezekerheidsregelingen, uitkeringen verstrekken aan werknemers die behoren tot een onderneming, een tak van de economie of een bedrijfstak, als integraal onderdeel van hun arbeidsverhouding.

- 19 In casu gaat het om bijdragen die bestemd zijn voor uitkeringen die afhangen van de arbeidsverhouding, waarvan de hoogte evenredig is aan de duur van de arbeidsverhouding en die gekoppeld zijn aan de hoogte van de beloning, aangezien de bijdragen afhangen van de hoogte van de beloning. Dit heeft tot gevolg dat een lagere beloning, die resulteert in een lagere bijdragen, ook leidt tot lagere socialezekerheidsuitkeringen, wat duidelijk nadelig is voor individuele werknemers, en eveneens tot gevolg heeft dat de gemeenschap hogere kosten draagt voor het toekennen van uitkeringen aan deze werknemers, die volledig worden gedragen door het openbare socialezekerheidsstelsel.
- 20 Met betrekking tot dit onderzochte aspect wordt in het onderhavige geding ook gediscussieerd over de uitkeringen die kunnen worden verstrekt aan landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, die, aangezien zij recht hebben op een beloning die uitsluitend gekoppeld is aan het aantal daadwerkelijk gewerkte uren, terwijl aan werknemers met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd altijd een minimale in de collectieve arbeidsovereenkomst vastgestelde beloning wordt gegarandeerd, ongeacht het aantal daadwerkelijk gewerkte uren, recht hebben op uitkeringen die ongetwijfeld lager zijn.
- 21 Hoe dan ook, er kan geen twijfel over bestaan dat het in casu gaat om „arbeidsvoorwaarden” als bedoeld in clause 4 van richtlijn 99/70/EG en dat bijgevolg het Unierecht van toepassing is.
- 22 De agrarische sector is niet uitgesloten van de werkingssfeer van die richtlijn.
- 23 Wat betreft de louter verticale werking van de richtlijn, die volgens de verwerende partij niet kan worden ingeroepen in een geding tussen particulieren, deze aannahme wordt ten eerste weerlegd door het feit dat deze richtlijn naar behoren in nationaal recht is omgezet bij decreto legislativo nr. 368/2001, dat in artikel 6 het non-discriminatiebeginsel ook in de Italiaanse rechtsorde vastlegt [OMISSIS], waaruit volgt dat dit beginsel dus ook horizontale werking heeft in betrekkingen tussen particulieren onderling en tussen particulieren en entiteiten.
- 24 Ten tweede is het non-discriminatiebeginsel een algemeen beginsel van Unierecht dat ook in horizontale betrekkingen volledige rechtstreekse werking heeft, althans in gevallen waarin het in bronnen van afgeleid recht is gespecificeerd, zoals in casu het geval is met richtlijn 99/70/EG [zie arrest van het Hof van 19 januari 2010, ██████████ (C-555/07)].
- 25 Tot slot moet in aanmerking worden genomen dat het verbod van clause 4, punt 1, dermate onvoorwaardelijk en nauwkeurig wordt geacht dat daarvoor zelfs geen handelingen voor de omzetting van de richtlijn in nationaal recht vereist zijn,

met het enige voorbehoud betreffende rechtvaardigingen waarvoor objectieve redenen bestaan (die door de rechter worden getoetst, arrest Impact, punten 65 en 68), die moeten worden geacht betrekking te hebben op „*precieze en concrete omstandigheden welke een bepaalde activiteit kenmerken*” (arrest ██████████ ██████████ punten 53-58)].

- 26 Na dus te hebben vastgesteld dat clause 4, punt 1, van deze richtlijn van toepassing is op de beloning van landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd en op de daaraan gekoppelde bijdragen, is de verwijzende rechter in casu van oordeel dat het door de Corte di cassazione geformuleerde rechtsbeginsel betreffende de berekening van de bijdragen die de werkgever moet betalen op basis van het aantal daadwerkelijk gewerkte uren, in strijd is met die clause, aangezien het leidt tot een ongunstigere behandeling dan is voorbehouden aan landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd, zonder dat daarvoor daadwerkelijk objectieve redenen bestaan.
- 27 Wat de vergelijkbaarheid van de twee categorieën betreft, het lijkt geen twijfel en is niet betwist dat landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd dezelfde taken uitvoerden als landarbeiders met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd [OMISSIS].
- 28 Wat de ongunstigere behandeling betreft, staat vast dat de toepassing van het door de cassatierechter geformuleerde rechtsbeginsel ertoe zou leiden dat arbeiders met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd ongunstiger zouden worden behandeld dan vergelijkbare arbeiders met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd, aangezien de werkgever in onzekere dienstverbanden in de landbouw, en uitsluitend in die dienstverbanden, vrij is om de inhoud van de wederzijdse verplichtingen van partijen, qua werk en beloning – en dus ook de hoogte van de bijdragen en uiteindelijk de hoogte van de socialezekerheidsuitkeringen – eenzijdig te bepalen, terwijl arbeiders met een overeenkomst voor onbepaalde tijd hoe dan ook verzekerd zijn van een minimumdagloon, dat is gekoppeld aan 6,5 uur, ongeacht het daadwerkelijk verrichte werk, met alle gevolgen van dien voor de bijdragen en de daarvan afhankelijke door het INPS betaalde uitkeringen.
- 29 Wat betreft het ontbreken van objectieve redenen voor het verschil in behandeling moet worden opgemerkt dat geen van de partijen aanvoert wat die objectieve redenen zijn, die moeten zien op „*precieze en concrete omstandigheden welke een bepaalde activiteit kenmerken*” (arrest ██████████ ██████████ punten 53-58), terwijl dat begrip volgens de rechtspraak van het Hof verlangt dat het verschil in behandeling wordt gerechtvaardigd door „*precieze en concrete gegevens, die kenmerkend zijn voor de betreffende arbeidsvoorwaarde, in de bijzondere context waarin deze voorwaarde is gesteld en op grond van objectieve en transparante criteria, zodat kan worden gewaarborgd dat dit verschil in behandeling voorziet in een werkelijke behoefte en passend en noodzakelijk is voor de verwezenlijking van het nagestreefde doel*” (arrest van het Hof van 19 oktober 2023, Lufthansa CityLine, C-660/20).

- 30 In casu is er geen sprake van objectieve omstandigheden die verband houden met het verrichten van de prestatie, en evenmin van precieze en concrete gegevens waaruit kan worden afgeleid dat een verschillende behandeling van werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd daadwerkelijk noodzakelijk is, ook gezien het feit dat de voor landbouwactiviteiten specifieke risico's, die worden bepaald door de bijzondere impact van onvoorspelbare weersomstandigheden, betrekking hebben op alle prestaties, waarbij de aard van het soort aanstelling volstrekt niet relevant is.

DICTUM

De Corte d'appello di Firenze

Gelet op artikel 267 VWEU

legt aan het Hof de volgende prejudiciële uitleggingsvragen voor:

1) Moet clause 4, punt 1, van de raamovereenkomst aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staat aan nationale collectieve afspraken als in artikel 40 van de C.C.N.L. [nationale collectieve arbeidsovereenkomst] voor arbeiders in de landbouw en de bloementeel van 6 juli 2006, zoals uitgelegd door de Corte di cassazione – een uitlegging die bindend is voor de verwijzende rechter – waarin arbeiders in de landbouw met een overeenkomst voor bepaalde tijd het recht wordt toegekend op betaling van het aantal uren dat zij op een dag daadwerkelijk hebben gewerkt, terwijl artikel 30 van de C.C.N.L. aan arbeiders in de landbouw met een overeenkomst voor onbepaalde tijd een recht op een beloning toekent dat is gebaseerd op een werkdag van 6,5 uur?

2) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord: moet clause 4, punt 1, van de raamovereenkomst aldus worden uitgelegd dat ook de vaststelling van de hoogte van de verplichte socialezekerheidsbijdrage die verschuldigd is voor landarbeiders met een overeenkomst voor bepaalde tijd in het kader van een ondernemings- of sectoriële regeling inzake sociale zekerheid onder de arbeidsvoorwaarden valt, met als gevolg dat die bijdrage moet worden vastgesteld op grond van hetzelfde criterium als voor landarbeiders met een overeenkomst voor onbepaalde tijd en dus moet worden gekoppeld aan de in de collectieve onderhandelingen vastgestelde arbeidstijden, en niet op basis van de daadwerkelijk gewerkte uren?

Schorst de zitting tot aan de bekendmaking van de beslissing van het Hof op deze vragen.

Geeft de griffie de opdracht de onderhavige beslissing naar het Hof te zenden [OMISSIS].

[OMISSIS]

Florence, 8 januari 2024

L.T.

[OMISSIS]